Срећа да је до ступања на дужност новог америчког председника остало још само 48 сати па одлазећи Обама ваљда неће имати довољно времена да изазове трећи светски рат.

Последње дане другог мандата овај ратоборни нобеловац за мир искористио је да пошаље тенкове у Пољску, ракете у Сирију, да протера руске дипломате, да прошири санкције Русији и још којешта да би испровоцирао ескалацију сукоба са ривалском нуклеарном суперсилом.

Најсвежији пример су мере против председника Републике Српске. Додик је, истина, само лидер једног ентитета у БиХ, али ужива подршку Русије, а Српска се налази на ровитој босанској тачки балканског бурета барута. Да се не ради о претеривању показује промптна и оштра реакција Сергеја Лаврова и руског МИП-а, уз знаковиту поенту да „не сме бити рата на Балкану“.

„Забрана уласка у САД и блокирање рачуна у америчким банкама“, истина, није ништа страшно. Последњих година Додик углавном одлази у земље у успону – Русију и Кину, а да је економска и политичка перспектива у Евроазији тврде и западни стручњаци. Српској, Србима и њему лично до сада ненаклоњене САД одавно нису омиљена дестинација. Блокада непостојећих рачуна у америчким банкама такође га неће погодити. Али, прича да је све то само према председнику, а не и према Српској и Србима, реална је таман колико и прича истих евроамеричких дипломата да се доласком Трампа неће пореметити континуитет спољне политике САД.

Образложење санкција је делом цинично, делом комично. Кршење Дејтона Додику приговарају управо они који су, упркос његовом отпору, изворно „слово споразума” претворили у невидљиви „дух споразума“ . Што се тиче референдума и непоштовања одлука Уставног суда БиХ, што се такође помиње у образложењу санкција, нема основа да се везује баш за Додика. Одлуку о расписивању референдума донела је Скупштина

РС, а одлуку о исходу – народ. На прослави 9. јануара у Бањалуци председавајући Председништва БиХ Иванић постројио је „српску компоненту Оружаних снага БиХ“. Најзад, централној прослави Дана РС присуствовали су сви водећи представници опозиције и министри Владе Србије, а председник из „матице“ Томислав Николић одржао је ватрен свесрпски говор. Ипак, санкционисан је једино Додик. Зашто?

Зато што Додик већ више од деценију нервира тзв. међународну заједницу, читај евроамеричке дипломате. Не само оним што чини и што говори, него посебно оним како говори. За разлику од својих балканских колега, он се при сусретима са великим и моћним не осећа почашћен, не смеши се, не труди се да буде политички коректан. Напротив, на њихову пословичну ароганцију одговара без задршке, истом или чак појачом мером. Додикова, како кажу, „неприхватљива реторика“, која српском народу враћа самопоштовање, најчешће погађа протектора Инцка. Додик је одавно почео да му говори да треба да иде кући. Сада му то говоре и Младен Иванић и Драган Човић. А недавно и Сергеј Лавров, па ће он због предугог мандата и никаквог учинка ускоро и отићи.

Баш због тога, а охрабрен потезом одлазеће америчке администрације, Инцко би у последњим минутама предтрамповске ере могао да, по основи „бонских овлашћења“, донесе одлуку о Додиковој смени. Сигурно је да председник не би одступио, али би то изазвало протесте у РС, тензије у БиХ, Николић би реаговао, а ни Вучић не би могао да остане уздржан због отварања поглавља. Уз Лаврова огласио би се и Путин. А Трампу би у наслеђе била остављена још једна тачка сувишне конфронтације с Русијом.

Додик ће такође, пре или после Инцка, ускоро видети леђа и Морин Кормак, али остаће заиста незапамћено да чиновница Стејт департмента, ускраћивањем визе, бојкотује позивницу већ изабраног председника САД. Уместо мирне предаје власти, током које одлазећа администрација рутински функционише као техничка влада, поражене демократе грозничаво раде на томе да заскоче Трампов председнички програм, а он најављује да ће укинути све те Обамине указе.

Додик је на неки начин колетарна жртва сукоба између одлазеће и долазеће администрације САД, између САД и Русије, између ОХР и РС, на „линији ватре“, како је својевремено злослутио Џо Бајден. Истина, ономад у Давосу, једино занимљиво што је Бајден могао да каже било је да Вучићу повери да ће Обама, у последња три дана власти, изрећи санкције Додику. За све остало у центру пажње био је још увек мало познати Трампов човек, који ће тек у суботу после подне званично постати саветник председника САД.

Како ће реаговати европски савезници које је Вашингтон позвао да се придруже? Тешко да ће одговарајуће тело ЕУ до суботе имати времена да донесе јединствену одлуку. Унилатерална солидарност појединих држава према одлазећем Обами мање је реална него тактичка задршка до консултације с новом поставом у Белој кући. Француска се већ изјаснила за ово друго.

А у самој „немогућој држави“ санкције Додику још ће више отуђити РС од БиХ и успорити њен пут ка ионако неизвесним евроинтеграцијама. Уосталом, није ли Трамп рекао да ће се ЕУ већ догодине распасти и да је НАТО анахронизам?

(Политика)